

Projekt

z dnia 18 lutego 2021 r.

Zatwierdzony przez *Rada Powiatu Zgierskiego*

**UCHWAŁA NR
RADY POWIATU ZGIERSKIEGO**

z dnia 2021 r.

w sprawie przyjęcia Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Zgierskim na lata 2021 - 2023

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 920) oraz art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821 oraz z 2021 r. poz. 159) Rada Powiatu Zgierskiego uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Zgierskim na lata 2021 - 2023 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Zgierskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu na tablicy ogłoszeń Rady Powiatu Zgierskiego oraz w Biuletynie Informacji Publicznej.

RADCA PRAWNY
Łd.-2101

Aleksander Tokarz

Załącznik do uchwały Nr
Rady Powiatu Zgierskiego
z dnia 2021 r.

PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE ZGIERSKIM NA LATA 2021-2023

**OPRACOWANY PRZEZ
POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W ZGIERZU**

Zgierz 2021 r.

SPIS TREŚCI:

WSTĘP	3
I. ORGANIZACJA PIECZY ZASTĘPCZEJ.....	6
II. CHARAKTERYSTYKA I ANALIZA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ	7
W POWIECIE ZGERSKIM.	7
III. CHARAKTERYSTYKA INSTYTUCJONALNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ	11
IV. CELE POWIATOWEGO PROGRAMU ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ NA LATA 2021 - 2023.....	14
V. LIMIT RODZIN ZASTĘPCZYCH ZAWODOWYCH.....	16
VI. ZAKŁADANE REZULTATY REALIZACJI PROGRAMU	17
VII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU.....	17
VIII. ADRESACI PROGRAMU	18
IX. REALIZATORZY PROGRAMU	18
X. MONITOROWANIE PROGRAMU - EWALUACJA - WSKAŹNIKI	19

WSTĘP

Podstawą opracowania Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej jest art. 180 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2020 r. poz 821). W związku z upływem obowiązywania Programu, należało opracować nowy dokument, który na bazie wieloletnich doświadczeń uwzględnia m.in. organizowanie opieki i wychowania w rodzinnych i instytucjonalnych formach pieczy zastępczej, przyznawanie świadczeń obligacyjnych i fakultatywnych wynikających z ww. ustawy.

Na terenie Powiatu Zgierskiego na Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej, zgodnie z Zarządzeniem Nr 48/2011 Starosty Powiatu Zgierskiego z dnia 22 września 2011r. zostało wyznaczone Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zgierzu. Ponadto zgodnie z art. 32 ww. ustawy piecza zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców, a obowiązek jej zorganizowania spoczywa na powiecie.

Do głównych zadań w tym zakresie zgodnie z art. 180 ww. ustawy należą:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych;
- 2) zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych;
- 3) organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, przez wspieranie procesu usamodzielnienia;
- 4) tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych;
- 5) prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym;
- 6) organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego;
- 7) organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności przez tworzenie warunków do powstawania:
 - a) grup wsparcia,
 - b) specjalistycznego poradnictwa,

- 8) wyznaczanie organizatora rodzinnej pieczy zastępczej;
- 9) zapewnienie przeprowadzenia przyjętemu do pieczy zastępczej dziecku niezbędnych badań lekarskich;
- 10) prowadzenie rejestru danych, o którym mowa w art. 46 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- 11) kompletowanie we współpracy z właściwym ośrodkiem pomocy społecznej dokumentacji związanej z przygotowaniem dziecka do umieszczenia w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka;
- 12) finansowanie:
 - a) świadczeń dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych lub rodzinach pomocowych, na jego terenie lub na terenie innego powiatu,
 - b) pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne,
 - c) szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego oraz szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego,
- 13) sporządzanie sprawozdań rzeczowo - finansowych z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3; ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wyraźnie podzieliła kompetencje pomiędzy samorządy gmin i powiatu w zakresie pracy z rodziną biologiczną, co należy do zadań własnych gmin zaś organizację pieczy zastępczej przez powiat.

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej ustanawia kierunki działań w perspektywie trzyletniej, których głównym celem jest zapewnienie odpowiedniej liczby miejsc w rodzinnych i instytucjonalnych formach opieki zastępczej dla dzieci jej

pozbawionych oraz odpowiednich warunków, adekwatnych do zapotrzebowania dzieci oraz możliwości finansowych samorządu.

Niniejszy, Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021 – 2023 określa kierunki a także ustala zakres prowadzonej działalności na rzecz rozwoju pieczy zastępczej.

I. ORGANIZACJA PIECZY ZASTĘPCZEJ

Pieczą zastępczą to część systemu polegająca na pomocy dziecku i jego rodzinie. System ten tworzy zarówno rodzina zastępcza, rodzinny dom dziecka, placówki instytucjonalnej pieczy zastępczej, organizator rodzinnej pieczy zastępczej, koordynator rodzinnej pieczy zastępczej, jak i rodzina biologiczna oraz asystent rodziny, a także sąd decydujący o losie dziecka, kurator oraz inne instytucje świadczące pomoc na rzecz dziecka i rodziny w kryzysie (organizacje pozarządowe, powiatowe centra pomocy rodzinie, ośrodki pomocy społecznej).

Pieczą zastępczą zapewnia dziecku warunki do rozwoju i wychowania odpowiednie do jego stanu zdrowia i poziomu rozwoju, w tym: odpowiednie warunki bytowe, możliwości rozwoju fizycznego i społecznego, możliwości zaspokajania indywidualnych potrzeb dziecka, możliwości właściwej edukacji i rozwoju zainteresowań, odpowiednie warunki do wypoczynku i organizacji czasu wolnego. Ponadto, kolejnym obowiązkiem jest przygotowanie dziecka do samodzielnego i odpowiedzialnego życia, pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki, nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, w celu łagodzenia skutków doświadczania straty i separacji oraz zdobywania umiejętności społecznych. Pieczę zastępczą jest czasową formą wsparcia dla dziecka. Pełnoletni wychowanek pieczy zastępczej może pozostać w niej do 25 roku życia, jeśli kontynuuje kształcenie.

Funkcję organizatora pieczy zastępczej w powiecie zgierskim pełni Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zgierzu. Do realizacji działań w PCPR został powołany zespół pracowników do spraw pieczy zastępczej. Koordynatorem programu opracowanego przez PCPR w Zgierzu jest Kierownik działu.

Pieczą zastępczą zapewnia:

- 1) realizację planu pracy z rodziną lub gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka;
- 2) zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych;
- 3) przygotowanie dziecka do:
 - a) godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia,
 - b) pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki,

- c) nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, w celu łagodzenia skutków doświadczania straty i separacji oraz zdobywania umiejętności społecznych.

Schemat 1. Formy pieczy zastępczej

Celem głównym Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej jest powrót dzieci do rodziny naturalnej. W sytuacji, kiedy brak jest możliwości powrotu dziecka do rodziny biologicznej, podejmowane są działania z myślą o dobru dziecka tj. dążenie do uregulowania sytuacji prawnej dziecka, a następnie zgłoszenie dziecka do właściwego Ośrodka Adopcyjnego celem wszczęcia procesu kwalifikacyjnego zmierzającego do adopcji. Pracownicy PCPR w Zgierzu zgłaszają dzieci zgodnie z rejonizacją tj. do Regionalnego Ośrodka Adopcyjnego z siedzibą w Łodzi przy ul. Północnej 27/29.

II. CHARAKTERYSTYKA I ANALIZA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE ZGIERSKIM.

Formy rodzinnej pieczy zastępczej:

1) rodzina zastępcza:

- a) **spokrewniona** – tworzona przez małżonków lub osobę, będących wstępnymi lub rodzeństwem dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej,
- b) **niezawodowa** – mogą ją tworzyć małżonkowie lub osoba, niebędący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej,
- c) **zawodowa** – małżonkowie lub osoba, niebędący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej (rodzina zawodowa otrzymuje wynagrodzenie),
w tym:

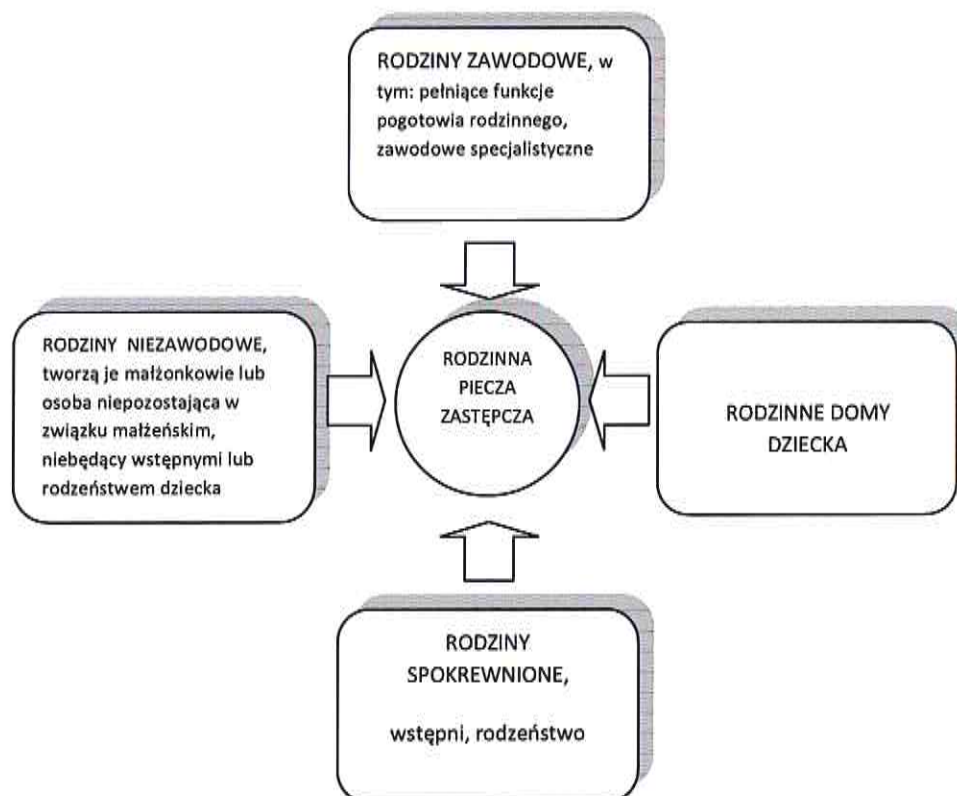
- **zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego**, w której umieszcza się dzieci na pobyt okresowy, do czasu unormowania sytuacji życiowej,
- **zawodowa specjalistyczna**, w której umieszcza się w szczególności dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub dzieci na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich czy też małoletnie matki z dziećmi.

W rodzinie zastępczej zawodowej lub rodzinie zastępczej niezawodowej, w tym samym czasie, może przebywać łącznie nie więcej niż 3 dzieci lub osób, które osiągnęły pełnoletniość przebywając w pieczy zastępczej,

2) rodzinny dom dziecka

Rodzinny dom dziecka to placówka opiekuńczo-wychowawcza, która przeznaczona jest od 4 do 8 wychowanków (wyjątkiem są sytuacje, kiedy do placówki zostaje skierowane rodzeństwo – wtedy dzieci może być więcej, zgodę wówczas musi wyrazić osoba prowadząca dom).

Schemat 2. Rodzinna piecza zastępcza zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Poniższe tabele przedstawiają analizę zmian zachodzących w ilości rodzin zastępczych i umieszczanych w nich dzieci na przełomie lat 2018 - 2020.

Tabela 1. Liczba rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu zgierskiego w latach 2018-2020 (stan na dzień 31 grudnia danego roku)

Rodzaje rodzin zastępczych / rodzinne domy dziecka	LATA		
	2018	2019	2020
Spokrewnione	93	98	105
Niezawodowe	67	72	72
Zawodowe, w tym specjalistyczna	10	9	8
Zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	3	2	1
Rodzinne domy dziecka	2	2	3
Razem:	175	183	189

Tabela 2. Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie powiatu zgierskiego w latach 2018-2020 (stan na 31 grudnia danego roku)

Ilość dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych / rodzinnych domach dziecka	LATA		
	2018	2019	2020
Spokrewnionych	120	126	135
Niezawodowych	77	83	83
Zawodowych	27	25	26
Zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego	5	6	3
Rodzinnych domach dziecka	9	9	16
Razem:	238	249	263

Tabela 3. Liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych poza terenem powiatu zgierskiego w latach 2018-2020 (stan na 31 grudnia danego roku)

Ilość dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych / rodzinnych domach dziecka	LATA		
	2018	2019	2020
Liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych /rodzinnych domach dziecka poza powiatem	46	49	40

Wysokość pomocy pieniężnej na pokrycie kosztów utrzymania każdego dziecka w rodzinach zastępczych wynosi:

- 1) 694,00 zł miesięcznie na każde dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej spokrewnionej;
- 2) 1052,00 zł miesięcznie na każde dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej niezawodowej oraz zawodowej;
- 3) 211,00 zł dodatku dla każdego dziecka posiadającego orzeczenie o niepełnosprawności lub umieszczone w rodzinie zastępczej na podst. ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich.

Ustawa daje również możliwość fakultatywnego przyznania rodzinom zastępczym środków finansowych na zabezpieczenie m.in. świadczeń na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka, wydatków związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych, dofinansowania do wypoczynku dzieci poza miejscem zamieszkania.

Zawodowe rodziny zastępcze oraz prowadzący rodzinne domy dziecka na podstawie art. 85 ust. 1 i ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, otrzymują wynagrodzenie nie niższe niż kwota 2.000 zł miesięcznie, zaś rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego otrzymują wynagrodzenie nie niższe niż kwota 2.600 zł miesięcznie. Obie te kwoty zostały ustalone ustawą, która weszła w życie z dniem 01 stycznia 2012 r. W ustawie z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, w art. 8d Ustawodawca określił katalog wyłączeń, do których nie stosuje się przepisów o minimalnym wynagrodzeniu. Wśród nich są umowy o: pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej, utworzeniu rodziny zastępczej zawodowej lub rodzinnego domu dziecka, w przedmiocie prowadzenia rodzinnego domu dziecka, w przedmiocie pełnienia funkcji rodziny pomocowej, w przedmiocie pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego. W związku z powyższym, również coroczne podwyższenie minimalnego wynagrodzenia w kraju nie ma żadnego wpływu na wysokość tych wynagrodzeń. Brak ustawowej zmiany w/w stawek wynagrodzenia spowodował, iż aby zatrzymać proces rezygnacji osób z pełnienia funkcji zawodowych rodzin zastępczych oraz zmotywować inne osoby w celu pozyskiwania nowych kandydatów na zawodowe rodziny zastępcze, korzystając z art. 91 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w roku 2018 Uchwałą Nr XLV/501/18 Rady Powiatu Zgierskiego została podniesiona od dnia 01 lipca 2018 r. wysokość wynagrodzenia dla rodzin zastępczych zawodowych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka z kwoty 2.000,00 zł na kwotę 2.200,00 zł i z kwoty

2.600,00 zł na kwotę 2.860,00 zł dla zawodowych rodzin zastępczych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego.

Podobna sytuacja miała miejsce dwukrotnie w roku 2019, kiedy na podstawie Uchwały Nr X/89/19 Rady Powiatu Zgierskiego zostały podniesione od dnia 01 sierpnia 2019 r. wysokości wynagrodzenia dla rodziny zastępczej zawodowej oraz prowadzącego rodzinny dom dziecka z kwoty 2.200,00 zł na kwotę 2.420,00 zł i z kwoty 2.860,00 zł na kwotę 3.146,00 zł dla zawodowych rodzin zastępczych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego. Uchwałą Nr XIV/166/19 Rady Powiatu Zgierskiego zostały podniesione od dnia 01 stycznia 2020 r. wysokości wynagrodzenia dla rodziny zastępczej zawodowej oraz prowadzącego rodzinny dom dziecka z kwoty 2.420,00 zł na kwotę 2.662,00 zł i z kwoty 3.146,00 zł na kwotę 3.460,60 zł dla zawodowych rodzin zastępczych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego.

Również w 2020 r. na podstawie Uchwały Nr XXV/260/20 Rady Powiatu Zgierskiego zostały podniesione od dnia 01 stycznia 2021 r. wysokości wynagrodzenia dla rodziny zastępczej zawodowej oraz prowadzącego rodzinny dom dziecka z kwoty 2.662,00 zł na kwotę **2.928,20** zł i z kwoty 3.460,60 zł na kwotę **3.806,66** zł dla zawodowych rodzin zastępczych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego.

Ponadto funkcjonują jeszcze rodziny pomocowe, które w sytuacjach, kiedy rodziny zastępcze zawodowe nie są w stanie czasowo sprawować opieki nad umieszczonymi dziećmi przejmą nad nimi opiekę. Mogą to być sytuacje związane z urlopem opiekunów zastępczych bądź też pobytem ich w szpitalu lub innymi nieprzewidzianymi trudnościami i zdarzeniami losowymi. Rodziną pomocową może być rodzina zastępcza niezawodowa, rodzina zastępcza zawodowa lub prowadzący rodzinny dom dziecka, oraz małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, którzy zostali przeszkoleni do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub rodziny przysposabiającej. Rodzinie pomocowej przysługuje wynagrodzenie w wysokości 20% wynagrodzenia ustalonego dla zawodowej rodziny zastępczej, przeliczone proporcjonalnie do ilości dni sprawowanej nad dzieckiem opieki.

III. CHARAKTERYSTYKA INSTYTUCJONALNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ

Instytucjonalną pieczę zastępczą, zgodnie z art. 93 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej tworzą:

- 1) placówki opiekuńczo-wychowawcze;
- 2) regionalne placówki opiekuńczo-wychowawcze;

3) interwencyjne ośrodki preadopcyjne.

Do zadań własnych powiatu należy prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych o charakterze rodzinnym, socjalizacyjnym, interwencyjnym lub specjalistyczno-terapeutycznym, które zgodnie z ustawą zapewniają dzieciom opiekę i wychowanie. Ustawa wprowadziła przepisy określające minimalny wiek dzieci kierowanych do instytucjonalnej pieczy zastępczej. Od stycznia 2021r. dzieci poniżej 10 roku życia nie mogą być umieszczane w instytucjonalnych formach pieczy zastępczej. Umieszczenie małoletnich poniżej tego wieku, będzie możliwe tylko w wyjątkowych sytuacjach, szczególnie, gdy przemawiać za tym będzie stan ich zdrowia lub dotyczyć to będzie rodzeństwa.

W związku z powyższym zasadny jest dalszy rozwój rodzinnej pieczy zastępczej, która będzie mogła być sprawowana wobec młodszych dzieci w przypadku niemożności zapewnienia im opieki i wychowania przez rodziców.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadziła przepisy określające liczbę dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych tj. - od 1 stycznia 2021 roku w placówkach opiekuńczo-wychowawczych winno przebywać nie więcej niż 14 wychowanków. Rodzaj placówki powinien być dostosowany do sytuacji i specyficznych potrzeb dziecka, a praca na rzecz jego wszechstronnego rozwoju winna być zintensyfikowana dzięki obecności na miejscu specjalistycznej, odpowiednio wyszkolonej kadry.

Na terenie Powiatu Zgierskiego funkcjonuje obecnie 5 placówek opiekuńczo-wychowawczych:

- 1) Dom Dziecka w Dąbrówce przy ul. Cegielnianej 1 – typu socjalizacyjnego dla 14 wychowanków;
- 2) Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Dąbrówce przy ul. Cegielnianej 3 – typu socjalizacyjnego dla 14 wychowanków;
- 3) Dom Dziecka w Grotnikach przy ul. Granicznej 1 – typu socjalizacyjnego dla 30 wychowanków – prowadzone są działania do przystosowania placówki do obowiązujących standardów;
- 4) Rodzinny Dom Fundacji nr 6 w Zgierzu przy ul. Musierowicza 16, prowadzony na podstawie art. 190 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, przez Fundację „Happy Kids” (zadanie zlecone) – typu rodzinnego dla 8 wychowanków;

- 5) Rodzinny Dom Fundacji nr 7 w Ozorkowie przy ul. Kwiatowej 5, prowadzony na podstawie art. 190 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, przez Fundację „Happy Kids” (zadanie zlecone) – typu rodzinnego dla 8 wychowanków.

Dziecko do placówki opiekuńczo-wychowawczej kieruje powiat właściwy do ponoszenia wydatków na opiekę i wychowanie dziecka, czyli powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej. W sytuacji, gdy powiat nie może skierować dziecka do placówki opiekuńczo-wychowawczej z powodu braku odpowiedniej placówki lub z powodu braku miejsca w placówce funkcjonującej na jego terenie, zwraca się do innego powiatu z wnioskiem o skierowanie dziecka do odpowiedniej placówki opiekuńczo-wychowawczej. Umieszczenie dziecka następuje na podstawie orzeczenia sądu z zastrzeżeniem sytuacji, gdy dziecko znajduje się w sytuacji kryzysowej i wymaga natychmiastowego zapewnienia opieki.

Tabela 4. Liczba dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych (w tym rodzinnych domach prowadzonych przez fundację) umieszczanych w latach 2018 - 2020.

Instytucjonalna piecza zastępcza	LATA		
	2018	2019	2020
Dzieci umieszczone w placówkach na terenie Powiatu Zgierskiego	27	28	21
w tym dzieci umieszczone w placówkach z terenu innych powiatów	8	9	4
Dzieci z Powiatu Zgierskiego umieszczone na terenie innych powiatów	1	7	17 (w tym 2 w ośrodku preadopcyjnym)
Łącznie	28	35	38

Zasady umieszczania dzieci w ośrodku preadopcyjnym określa art. 111 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zgodnie z jego treścią w interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym umieszcza się dzieci, które wymagają specjalistycznej opieki i w okresie oczekiwania na przysposobienie nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej. W interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym, w tym samym czasie, można umieścić nie więcej niż 20 dzieci. Pobyt dziecka w interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym nie może trwać dłużej niż do ukończenia przez dziecko pierwszego roku życia.

W latach 2018 - 2020 PCPR w Zgierzu, jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej w Interwencyjnym Ośrodku Preadopcyjnym „Tuli Luli” w Łodzi umieścił tylko 2 dzieci

i miało to miejsce w roku 2020. Na dzień 31.12.2020 r. liczba dzieci przebywających w ośrodku wynosiła 1.

IV. CELE POWIATOWEGO PROGRAMU ROZWOJU PIELCZY ZASTĘPCZEJ NA LATA 2021 - 2023

Głównym celem realizacji „Powiatowego Programu Rozwoju Pielczy Zastępczej w latach 2021 – 2023” jest wspieranie rozwoju rodzinnej pielczy zastępczej w Powiecie Zgierskim.

Dziecku, któremu rodzina naturalna nie może zapewnić bezpośredniej opieki i wychowania należy zorganizować opiekę zastępczą. Szansą wzrastania dziecka w warunkach zbliżonych do naturalnych są rodziny zastępcze.

Pozyskanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz wspieranie tych rodzin zastępczych, które już funkcjonują przyczyni się do wzmocnienia obecnego systemu opieki w Powiecie Zgierskim.

Cele szczegółowe:

1. Prowadzenie działalności edukacyjnej i promocyjnej w celu rozwoju rodzinnej pielczy zastępczej na terenie Powiatu Zgierskiego.

Działanie wraz z terminem jego realizacji:

- 1) Pozyskiwanie kandydatów na rodziny zastępcze poprzez akcje promujące ideę rodzicielstwa zastępczego: ulotki, plakaty, ogłoszenia w prasie - na przestrzeni lat 2021-2023;
 - 2) Nabór kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej i niezawodowej – kwalifikowanie poprzez wydawanie opinii o spełnianiu warunków i sporządzanie oceny predyspozycji do sprawowania pielczy zastępczej – na przestrzeni lat 2021-2023;
 - 3) Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej – w zależności od ilości osób zainteresowanych, maksymalnie dwa razy w skali danego roku kalendarzowego;
 - 4) Waloryzacja wynagrodzenia dla zawodowych rodzin zastępczych – minimum jeden raz w danym roku kalendarzowym.
2. Wspieranie osób sprawujących różne formy rodzinnej pielczy zastępczej w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Działanie wraz z terminem jego realizacji:

- 1) Organizowanie specjalistycznych szkoleń mających na celu podniesienie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców zastępczych – minimum jedno szkolenie w danym roku kalendarzowym;
 - 2) Udzielanie wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą poprzez pomoc psychologiczną, pedagogiczną oraz prawną w szczególności w zakresie prawa rodzinnego – na bieżąco w przypadku zgłaszanych potrzeb przez opiekunów zastępczych;
 - 3) Poradnictwo dla zawodowych rodzin zastępczych mające na celu zachowanie i wzmocnienie kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego – na bieżąco w przypadku zgłaszanych potrzeb przez opiekunów zastępczych;
 - 4) Wypłacanie świadczeń rodzinom zastępczym – minimum jeden raz każdego miesiąca w danym roku kalendarzowym;
 - 5) Monitorowania i kontrola środowisk rodzin zastępczych – na bieżąco w przypadku zgłaszanych potrzeb przez opiekunów zastępczych, minimum dwa razy w danym roku kalendarzowym;
 - 6) Szkolenie pracowników w zakresie wprowadzania nowoczesnych, specjalistycznych i dostosowanych do zachodzących zmian form pracy z dzieckiem i rodziną - na bieżąco;
 - 7) Indywidualizowanie pracy z dzieckiem - na bieżąco;
 - 8) Współpraca z asystentami rodziny w celu opracowania planu pomocy dziecku i powrotu dziecka do rodziny biologicznej - na bieżąco.
3. Modernizacja placówek opiekuńczo – wychowawczych zgodnie z wymogami prawa.
4. Wsparcie procesu usamodzielniania pełnoletnich wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Działanie wraz z terminem jego realizacji:

- 1) Wsparcie finansowe i rzeczowe – w ciągu 30 dni od złożenia wniosku;
- 2) Pomoc w pozyskiwaniu różnych form mieszkań dla usamodzielnianych wychowanków (mieszkania chronione, mieszkanie socjalne) – na bieżąco w przypadku zgłaszanych potrzeb;
- 3) Prowadzenie mieszkania chronionego na terenie powiatu zgierskiego dla wychowanków pieczy zastępczej – na przestrzeni lat 2021-2023;
- 4) Organizowanie wsparcia wychowankom opuszczającym pieczę zastępczą poprzez udzielanie specjalistycznego poradnictwa: psychologicznego, pedagogicznego,

prawnego, celem zapobiegania wykluczeniu społecznemu – na bieżąco w przypadku zgłaszanych potrzeb przez wychowanków.

V. LIMIT RODZIN ZASTĘPCZYCH ZAWODOWYCH

Zgodnie z art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej od 1 stycznia 2012 roku z rodziną zastępczą niezawodową spełniającą warunki do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, posiadającą opinię koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz co najmniej 3-letnie doświadczenie, jako rodzina zastępcza lub prowadzący rodzinny dom dziecka, starosta zawiera, na wniosek tej rodziny, umowę o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej.

Na podstawie art. 54 ust. 2 ww. ustawy z rodziną zastępczą niezawodową spełniającą warunki do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, posiadającą pozytywną opinię koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, starosta może zawrzeć, na wniosek tej rodziny, umowę o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej.

Umowy, o których mowa wyżej, zawiera się w ramach limitu rodzin zastępczych zawodowych na dany rok kalendarzowy, określonego w 3-letnim powiatowym programie dotyczącym rozwoju pieczy zastępczej.

Z uwagi na powyższe na podstawie analizy danych dotyczących funkcjonowania pieczy zastępczej, informacji na temat zagrożeń w środowiskach rodzin biologicznych, uwzględniając realne możliwości Powiatu, zakłada się utworzenie w latach 2021-2023, trzech rodzin zastępczych zawodowych (nowopowstałych lub przekształconych z funkcjonujących rodzin niezawodowych).

Tabela 5. Limit rodzin zawodowych w powiecie zgierskim na lata 2021–2023.

Rok	Zakładany limit rodzin zawodowych
2021	1
2022	1
2023	1

Najpilniejszą potrzebą powiatu w zakresie powstania rodzin zastępczych zawodowych jest utworzenie rodziny zastępczej o charakterze pogotowia opiekuńczego, specjalizujących się w opiece nad dziećmi do lat 10.

Rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie powiatu zgierskiego tak, jak dotychczas będą obejmowane wielozakresowym wsparciem organizatora pieczy zastępczej z uwzględnieniem obowiązujących przepisów prawa.

VI. ZAKŁADANE REZULTATY REALIZACJI PROGRAMU

1. Zwiększenie świadomości społeczności lokalnej odnośnie wartości rodziny poprzez podejmowanie działań promujących rodzicielstwo zastępcze.
2. Zwiększenie liczby niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych.
3. Zwiększenie wynagrodzenia dla zawodowych rodzin zastępczych.
4. Podniesienie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych istniejących rodzin zastępczych poprzez organizowanie specjalistycznych szkoleń.
5. Zapewnianie dostępu do specjalistycznej pomocy medycznej, psychologicznej i prawnej.
6. Wsparcie dla rodzin zastępczych zawodowych poprzez zatrudnianie osób do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich.
7. Przeprowadzenie kontroli zgodnie z obowiązującym harmonogramem.
8. Praca pracowników socjalnych i koordynatorów z rodzinami sprawującymi pieczę zastępczą oraz pomoc w realizacji zadań wychowawczych - współpraca z asystentami rodzin zatrudnionymi w gminach na terenie Powiatu Zgierskiego.
9. Zapewnienie kompleksowej pomocy osobom usamodzielnianym oraz wsparcie w realizacji indywidualnych programów usamodzielnienia, w tym poprzez wsparcie rzeczowe i finansowe.
10. Wzmocnienie procesu aktywizowania osób usamodzielnianych do uczestnictwa w życiu społecznym, kontynuowania nauki, uzyskiwania kwalifikacji zawodowych oraz podejmowania zatrudnienia.

VII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Źródłem finansowania zadań Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Zgierskim na lata 2021–2023 są środki finansowe:

- 1) z budżetu Powiatu Zgierskiego;
- 2) z budżetu Państwa;
- 3) z budżetów samorządów gminnych, zgodnie z art. 191 ust.8 i ust. 9 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (od roku 2012 ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadziła obowiązek współfinansowania przez gminę wydatków związanych z pobytem dzieci w pieczy zastępczej);

- 4) z budżetów powiatowych, zgodnie z art. 191 ust.4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- 5) z odpłatności rodziców biologicznych;
- 6) pozyskane w ramach RPO ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

VIII. ADRESACI PROGRAMU

1. Dzieci i młodzież wychowująca się w ramach rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.
2. Dzieci i młodzież opuszczająca instytucjonalną i rodzinną formę pieczy zastępczej.
3. Rodziny zastępcze i kadra placówek opiekuńczo-wychowawczych.
4. Rodziny biologiczne dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.
5. Kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.
6. Rodziny pomocowe sprawujące czasową opiekę nad dzieckiem pozbawionym opieki rodziców.

IX. REALIZATORZY PROGRAMU

Koordynatorem Programu opracowanego przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zgierzu jest Kierownik działu, który współpracuje z poniżej wskazanymi realizatorami:

- 1) rodzinami zastępczymi oraz prowadzącymi rodzinne domy dziecka;
- 2) placówkami opiekuńczo-wychowawczymi;
- 3) rodzinami pomocowymi;
- 4) rodzinami biologicznymi;
- 5) poradniami psychologiczno-pedagogicznymi;
- 6) miejskimi i gminnymi ośrodkami pomocy społecznej;
- 7) Regionalnym Ośrodkiem Adopcyjnym;
- 8) placówkami oświatowymi;
- 9) policją;
- 10) sądami rejonowymi;
- 11) kuratorami;
- 12) organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz dziecka i rodziny;
- 13) kościołami;
- 14) placówkami służby zdrowia.

X. MONITOROWANIE PROGRAMU - EWALUACJA - WSKAŹNIKI

Monitorowanie Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021–2023 w Powiecie Zgierskim odbywać się będzie na podstawie sporządzanej corocznej sprawozdawczości z wykonania i analizy realizacji założeń ujętych w Programie w ramach sprawozdania z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Zgierzu.

Analizę danych statystycznych PCPR będzie prowadził w I kwartale każdego roku obowiązywania Programu za rok ubiegły w odniesieniu do danych z lat poprzednich. Powyższe dane będą obejmować:

- 1) liczbę rodzin zastępczych spokrewnionych, niezawodowych i zawodowych;
- 2) liczbę dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych;
- 3) liczbę dzieci z terenu powiatu zgierskiego przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych;
- 4) liczbę dzieci z terenu powiatu zgierskiego opuszczających pieczę zastępczą rodzinną lub instytucjonalną;
- 5) liczbę wychowanków, którym udzielono wsparcia finansowego na usamodzielnienie się;
- 6) liczbę osób uczestniczących w szkoleniach dla kandydatów i rodzin zastępczych w porównaniu do powstających i istniejących rodzin zastępczych w każdym roku;
- 7) kwotę wydatkowaną na świadczenia i wynagrodzenia dla rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka;
- 8) procentowy wzrost wynagrodzenia dla zawodowych rodzin zastępczych;
- 9) opłaty za pobyt dzieci w pieczy zastępczej poza powiatem;
- 10) liczbę osób uczestniczących w szkoleniach podnoszących kwalifikacje zawodowe i kompetencje zatrudnionej kadry placówek opiekuńczo – wychowawczych;
- 11) liczbę przeprowadzonych kontroli w pieczy zastępczej.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych powiatu należy m.in. opracowanie i realizacja 3 – letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych.

Celem głównym Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na terenie powiatu zgierskiego na lata 2021 – 2023 jest wspieranie rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Zgierskim ze szczególnym nastawieniem na formy rodzinne.

Program ten ustanawia kierunki działań mających na celu promocję, pozyskiwanie oraz szkolenie kandydatów na rodziny zastępcze. Kładzie nacisk na wsparcie funkcjonujących rodzin zastępczych, utrzymanie poziomu świadczonych usług w zakresie instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz na wsparcie procesu usamodzielniania pełnoletnich wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.

PRZEWODNICZĄCY
ZARZĄDU POWIATU ZGIERSKIEGO

Bogdan Jaroła

Dyrektor
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie

Maria Miśkiewicz